

Kuva: Risto Virtanen

Luonnehdinta

Tunturipajukot on tunturialueen harmaapajuvaltainen luontotyyppi. Luontotyypin kirjo on melko laaja ja siihen kuuluvat purojen ja valuvesijuottien varsien pajukkoiset puronvarsiruohostot, pajuviitaluhdat ja tunturikangaspajukot. Suoyhdistymien pajuviitaluhtia ei lueta tunturipajukoihin, vaan kyseiseen aapa- tai palsasuohon kuuluvaksi. Tunturipajukkojen maaperä on pääosin kivennäismaata, mutta pajuviitaluhdissa turvetta.

Luontotyypillä harmaapajut eli villa-, tunturi- ja pohjanpaju vallitsevat pensaskerroksessa. Seurana voi olla myös kiiltopajua (etenkin pajuviitaluhdissa), vaivaiskoivua ja tunturikoivua (etenkin tunturikangaspajukoissa). Pajuviitaluhdissa, jotka ovat keväisin runsaiden tulvavesien vaikutuspiirissä, on myös luhtalajistoa. Pajukkoisissa puronvarsiruohostoissa suurruohoiset niitty laikut vuorottelevat pensaikon kanssa.

Tunturikangaspajukoissa vaatimattomat metsäsammalet, jäkälät ja varvut ilmentävät sen kangaspiirteitä.

Tunturipajukoissa puustokerros puuttuu tai puumaista tunturikoivua esiintyy vain yksittäisinä puina ja puuryhminä. Soilla (pois lukien pajuviitaluhdat) tai havumetsävyöhykkeellä esiintyviä harmaapajukoita ei lueta tähän luontotyyppiin.

Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kannalta on oleellista, että harmaapajut säilyvät ja uudistuvat luontotyypillä.

Levinneisyys

Tunturipajukot esiintyvät Pohjois-Lapissa harvakseltaan purojen ja valuvesijuottien varsilla tai kosteilla lumensuojaisilla paikoilla tunturin rinteessä.

Nykytila ja uhkatekijät

Tunturipajukot ovat säilyneet hyvin, eikä niillä ole merkittäviä uhkia. Pajukot ovat kuitenkin mieluisia ruokailupaikkoja sekä poroille että hirville, ja näiden laidunnus vähentää pajujen biomassaa. Pajut kuitenkin toipuvat hyvin voimakkaastakin laidunnuksesta.